

1 Vad innebär den juridiska termen "föräldraansvar" i praktiken? Vilka rättigheter och skyldigheter har den som har föräldraansvar?

Föräldraansvar innebär att man ansvarar för att ta hand om och uppfostra ett barn.

I artikel 247 i bok 1 i den nederländska civillagen (*Burgerlijk Wetboek*) föreskrivs följande när det gäller föräldraansvar:

1. Med föräldraansvar avses föräldrars skyldighet och rätt att ta hand om och uppfostra sitt minderåriga barn.
2. I begreppet "ta hand om och uppfostra" ingår att sörja för och ta ansvar för barnets psykiska och fysiska välbefinnande och säkerhet och att främja utvecklingen av barnets personlighet. När föräldrarna tar hand om och uppfostrar sitt barn får de inte utöva psykiskt eller fysiskt våld eller utsätta barnet för någon annan förnedrande behandling.
3. Föräldraansvar omfattar föräldrarnas skyldighet att främja barnets band till den andra föräldern.
4. Ett barn till föräldrar som har gemensam vårdnad har rätt att tas om hand och uppfostras på ett likvärdigt sätt av båda föräldrarna efter upplösning av ett äktenskap av andra orsaker än dödsfall, efter hemskillnad eller efter upplösning av ett registrerat partnerskap av andra orsaker än dödsfall, eller efter ett avslutat samboförhållande om en anteckning gjordes i den mening som avses i artikel 252.1.
5. För tillämpningen av punkt 4 kan föräldrarna i en överenskommelse eller ett avtal om föräldraansvar ta hänsyn till praktiska hinder som kan uppstå i samband med upplösningen av ett äktenskap av andra orsaker än dödsfall, efter hemskillnaden eller efter upplösningen av ett registrerat partnerskap av andra orsaker än dödsfall, eller efter ett avslutat samboförhållande om en anteckning gjordes i den mening som avses i artikel 252.1, men endast om och så länge det relevanta hindret existerar.

2 Vem är det i allmänhet som har föräldraansvaret för ett barn?

Föräldrarna har befogenhet och ansvar för att ta hand om och uppfostra sitt barn. Det finns emellertid undantag till denna regel.

3 Kan en annan person bli utsedd i föräldrarnas ställe om de är oförmögna eller ovilliga att utöva sitt föräldraansvar över sina barn?

Om föräldrarna är ovilliga eller oförmögna att utöva sitt föräldraansvar kan domstolen flytta över föräldraansvaret till en annan person.

4 Hur fastställs föräldraansvaret för framtiden om föräldrarna skiljer sig eller separerar?

Efter en skilsmässa behåller båda föräldrarna vårdnaden om sina barn. Båda föräldrarna ansvarar för att ta hand om och uppfostra barnen. Det finns emellertid undantag till denna regel. I vissa fall kan domstolen, på begäran, tilldela den ena föräldern vårdnaden. Föräldraskap (som per definition inte är samma sak som föräldraansvar) och tillhörande rättigheter och skyldigheter kan också regleras annorlunda i det avtal om föräldraansvar som upprättas vid äktenskapsskillnad.

5 Om föräldrarna sluter ett avtal om föräldraansvar, vilka formella krav måste vara uppfyllda för att avtalet ska vara rättsligt bindande?

Vid äktenskapsskillnad fastställs de arrangemang man har kommit överens om i ett avtal om föräldraansvar som granskas av domstolen. Domstolen meddelar dom om äktenskapsskillnad.

Se även <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/scheiden/vraag-en-antwoord/checklist-bij-scheiden-of-uit-elkaar-gaan>

6 Vilka alternativ finns det för att lösa konflikten utan att gå till domstol om föräldrarna inte kan komma överens om föräldraansvaret?

Medling kan användas för att lösa föräldratvister.

7 I vilka frågor kan en domare fatta beslut om barnet om föräldrarna går till domstol?

Domstolen kan fatta beslut om alla delar i avtalet om föräldraansvar, inbegripet vårdnad, uppdelningen av ansvaret för att ta hand om och uppfostra barnet och var barnet huvudsakligen ska bo.

8 Om domstolen beslutar att en förälder ensam ska ha vårdnaden om barnet, innebär det att han eller hon kan fatta beslut i alla frågor som rör barnet utan att först samråda med den andra föräldern?

Nej. Den förälder som har vårdnaden om barnet är skyldig att informera den förälder som inte har vårdnaden om barnet i viktiga frågor som rör barnets person [HM-B1] och tillgångar och att samråda med den sistnämnda föräldern vid beslut som rör barnet. I slutändan är det dock den förälder som har vårdnaden som bestämmer.

9 Om domstolen bestämmer att föräldrarna ska ha gemensam vårdnad om ett barn, vad innebär det i praktiken?

Det innebär att båda föräldrarna har samma rättigheter och skyldigheter som en person som har vårdnaden om ett barn (se fråga 1), om föräldrarna har enats om en annan uppdelning av den faktiska omvårdnaden och uppfostran av barnet i avtalet om föräldraansvar.

10 Till vilken domstol eller myndighet ska jag vända mig om jag vill göra en ansökan om föräldraansvar? Vilka formella krav måste vara uppfyllda och vilka handlingar ska jag bifoga till min ansökan?

För att tilldelas vårdnaden om ett barn måste en ansökan inges till behörig domstol på barnets hemvistort. Vilka handlingar som ska inges beror på föräldrarnas och barnets situation. Information om vilka handlingar som krävs finns i [processreglerna \(procesreglement\)](#) för mål angående vårdnad och umgängesrätt (*Gezag en omgang*). En advokat kan hjälpa dig med detta.

11 Vilket förfarande ska tillämpas i sådana fall? Finns det något brådskande förfarande?

Det finns inga särskilda förfaranden för de nämnda situationerna. Ja, det finns ett förfarande för interimistiska åtgärder.

12 Kan jag få rättshjälp för att täcka kostnaderna för förfarandet?

Ja, du kan få rättshjälp. Detta är dock förenat med vissa villkor. [Mer information](#) i detta ämne hittar du på rättshjälpsnämndens (*Raad voor Rechtsbijstand*) webbplats.

13 Går det att överklaga ett beslut om föräldraansvar?

Ja, du kan överklaga till appellationsdomstolen (*gerechtshof*).

14 I vissa fall kan det vara nödvändigt att göra en ansökan till en domstol eller till en annan myndighet för att få ett beslut om föräldraansvar verkställt. Vilket förfarande ska tillämpas i sådana fall?

Det normala domstolsförfarandet tillämpas i detta fall.

15 Hur får jag ett beslut om föräldraansvar som har meddelats i en annan medlemsstat erkänt och verkställt i den medlemsstat där jag bor?

I princip behöver du inte göra någonting. Detta sker automatiskt om medlemsstaten är part i Bryssel IIa-förordningen. Denna förordning gäller i alla EU-medlemsstater utom Danmark.

16 Till vilken domstol i den medlemsstat där jag bor ska jag vända mig för att överklaga erkännandet av ett beslut om föräldraansvar som meddelats av en domstol i en annan medlemsstat? Vilket förfarande är tillämpligt i sådana mål?

Överklaganden ska inges till domstolen i det land där beslutet meddelades.

I Nederländerna måste du biträdas av en advokat för att inge ett överklagande i ett familjeärende. Advokaten kan inge överklagandet till appellationsdomstolens [kansli](#). Efter att domstolen har fattat beslut i ett familjemål har advokaten tre månader på sig att överklaga beslutet. Appellationsdomstolen tillämpar denna tidsfrist strikt. Överklagandet har officiellt ingetts den dag ansökan inkommer till kansliet.

17 Vilken lag tillämpas i föräldraansvarsfrågor om barnet eller parterna inte bor i den medlemsstaten eller har olika medborgarskap?

De nederländska domstolarna tillämpar endast nederländsk lag.

Senaste uppdatering: 02/07/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.